

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički institut - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

PROIZVODNJA CIKLAME

Ciklama je porjeklom sa sredozemnog područja. Danas je poznato 16 vrsta ove cvjetajuće biljke, ali se samo *Cyclamen persicum* uzgaja kao saksijska biljka.

Ova ciklama potiče iz Male Azije, gdje je pronađena davne 1731. godine. Izvorne vrste imaju male, nježne cvjetove i uglavnom cijelo lišće zeleno. Savremeni varijeteti imaju širok spektar boja, od bijele preko svijetlo roze, tamno-roze, narandžaste do tamno crvene boje. Listovi su kožasti, sa lica srebrno prošarani, dok sa naličja crveni.

Razvija podzemno stablo u vidu okruglastog, a na vrhu spljoštenog gomolja tamnosmeđe boje. Iz gomolja izbijaju brojni listovi i cvjetovi. Listovi sačinjavaju okruglastu rozetu u kojoj su skoro svi listovi u istoj ravnini, pa se često uzgaja i kao lisno dekorativna.

Slika br. 1. *Cyclamen persicum*

Glavni način razmnožavanja je preko sjemena. Matične biljke od kojih uzimamo sjeme ne smiju da imaju više od 15 cvjetova, jer će dati sitnije i loše sjeme. Cvijet se oprašuje vještački, po lijepom i sunčanom vremenu. Kad latice otpadaju, znači da je došlo do oplodnje. Sjetvu sjemena treba obaviti u avgustu-septembru, u drvene sandučice, na rastojanju 3x3cm, a još bolje je u kontejner tacnama. Sjeme se pokrije slojem zemlje od 0,5cm i stavlja na 18-20°C. Ciklama zahtjeva tamu za klijanje u prve tri nedjelje, pa se tacne za proizvodnju rasada, sa posijanim sjemenom stavljaju u mračnu komoru. Isto tako, mogu se pokriti crnom plastičnom folijom da bi se obezbijedila konstantna zamračenost i spriječilo slučajno izlaganje svjetlosti. U optimalnim uslovima niče za mjesec dana. Odmah poslije nicanja sanduci-tacne se otvaraju i stavljaju na svijetlo mjesto na 12-15°C. Mlade biljke treba 2-3 puta dnevno orošavati.

Prvo pikiranje je 10-12 nedjelja poslije sjetve, na rastojanje od oko 5cm. Drugo pikiranje je obično šest nedjelja poslije prvog na 6-7cm, a biljke treba gajiti na oko 12°C. Sadnju u saksije treba obaviti u martu-aprilu, a drugo presađivanje ciklama u veće saksije obavlja se u maju-junu. Treće presađivanje je u avgustu-septembru i treba paziti da gomolj viri za 1/3 iznad zemlje. Ako je gomolj duboko u zemlji, broj listova je smanjen. Važno je znati da pri jačem zasjenjivanju biljke zaostaju u rastu i imaju sitnije cvjetove. Krajem septembra-oktobra ciklame se unose u svijetle prostorije na 12°C.

Sjetvom sjemena u različitim rokovima, ciklama može da cvjeta od oktobra do aprila. Od sjetve sjemena do cvijeta ciklame potrebno je oko godinu i po (17-18 mjeseci). Dužina cvjetanja jedne biljke je oko dva mjeseca. U novije vrijeme gaje se i kao rezani cvijet, a odsječene u vodi traju do 10 dana.

Pogoduje joj što rastresitije i lako zemljište, sastavljeno od šumskog zemljišta i treseta.

Pored vlažnog zemljišta, voli i vlažan vazduh ili orošavanje listova.

Slika br.2. *Cyclamen persicum* u plasteniku, spremna za tržište

Ciklama se smatra najljepšom cvjetajućom biljkom u zimskom periodu. Međutim, pravo zadovoljstvo predstavlja ako je uspijemo održati. Tajna uspjeha je u prilagođavanju biljke na uslove u vašem stanu, kući ili kancelariji. Treba je stalno držati u hladnoj sobi, održavajući visok stepen vlažnosti vazduha, tako da stoji na podlozi sa mokrim pijeskom ili da saksija bude obložena vlažnim tresetom. Što je na hladnijem mjestu, biljka će duže trajati. Ako je naglo prenesemo u toplu prostoriju, lišće će ubrzo otpasti i neće pomoći dodatno zalivanje. Naprotiv, pretjerana vlažnost može uzrokovati trulež gomolja, a time i propadanje biljke. Treba je zaštititi i od promaje.

Prihranjuje se u vrijeme cvjetanja, svakih 14 dana, tečnim đubrivima za cvjetajuće saksijske biljke.

Presaduje se nakon cvjetanja, kad stari listovi propadnu, a novi se počinju pojavljivati.

Pažljivo treba odstraniti uvele cvjetove i listove. Presaduje se u manje saksije, jer ciklama tad bolje cvjeta. Zahtjeva dosta svjetlosti i vazduha, ali treba izbjegavati direktno izlaganje sunčevim zracima.

Branka Nikolić, dipl. ing. hortikulture